

E.H. ALBERT REMANS

redaktiesekretaris en promotor van
tijdschrift "Limburg,"

We hadden E.H. Remans reeds eerder ontmoet, als voordrachtgever, wanneer hij een vriendliteratuur tijdens een feestviering in de bloemen zette. Maar toen we enkele dagen geleden aan zijn terraarskamer in het H. Hartinsituut te Mechelen-aan-de-Maas aanklopten, zochten we de historikus, prof. Remans, de promotor en redaktiesekretaris van het historisch-kultureel tijdschrift «Limburg». We vonden er inderdaad de geschiedkundige, maar daarboven vonden we de mens E.H. Remans. En dat was als ontdekking de moeite waard.

Nauwelijks over de drempel van de ruime kamer, waar inder plekje muur hem is om de massa's boeken en tijdschriften te steunen, was het alsof we prof. Remans reeds jaren kenden. Hij houdt niet van protokollaire, stereotiepe uitdrukkingen en hij mist tevens de arrogantie van de luitzittende literator-wetenschapsmens die met een air van «tracht me nu maar eens lekker te ontleden knaap» geamuseerd je poging om er diepgang in te vinden smartelijk ziet mislukken. Neen, van dat alles niemendal. Drie uur hebben we met deze gezellige, vlotte, rasche Limburger gespraak, samen naar foto's, boeken en manuscripten gekleken. Het waren uren van bewondering en verwondering over het ontzagrijke werk dat deze man voor de kulturele vorming van zijn volk over laad.

REDAKTIESEKRETARIS VAN «LIMBURG»

Terwijl hij wat orde sticht tusschen oude manuscripten en volgekribbelde blaafjes papier, zetten we ons tegenover hem aan dat bureau waaraan hij onbetreftbare dagen en nachten — gans zijn vrije tijd — heeft opgeofferd om de rijke kultureel en historische achtergrond van onze provincie in het daglicht te stellen.

— «Professor, ben je een volbloed Limburger?»

— «Dat zou ik denken zeg! Ik ben geboren te Genk, in het hartje van Limburg, op 19 november 1913. Ik heb er mijn jeugd doorgebracht en sinds mijn priesterwijding ben ik steeds in het Limburgse geschiedensleraar geweest. Eerst aan het kollege te Peer; dat was van '38 tot '45. Toen kwam in mijn overplaatsing naar de Normaalschool te Mechelen-aan-de-Maas. En ik ben er nog zoals je wel ziet. Ik geloof toch dat ik mijzelf dan wel zonder skrupules Limburger mag noemen!» En dan schatert hij het uit, zoals alleen prof. Remans dat kan: sappig en... luud.

— «Hoe ben je eigenlijk terecht gekomen aan het tijdschrift «Limburg»?»

— «Tja, dat is een hele geschiedenis. Wacht even — met een elastische zwier veert hij uit zijn stoel en blindelings neemt hij uit die enorme boekenmassa aan de wand één tijdschriftje — hier staat het allemaal wel uitvoerig in: het is nummer 1 van jaargang 31. Weet je, we zijn nu al aan onze 47e jaargang. Maar nu terzake. Toen ik te Luik in het groot seminarie was, kwam ik langs Constant Godelaine, die toendertijd de redaktie had, in kontakt met het tijdschrift. Dr. Godelaine had in 1937 de redaktie overgenomen van pastoor Robyns, die «Limburg» stichtte in 1919. Zo heb je meteen de loop van ons tijdschrift; hoe het gekrooid was. Door mijn vriendschap met Godelaine interesseerde het tijdschrift me ook, omdat aan geschiedenis doen nu eenmaal mijn hobby was. Ik werkte van toen af aktief mee.»

— «Dan had je reeds vroeg een voorliefde voor geschiedenis?»

— «Jazeker! Ik had een verre oom, pater Gilbert Remans, die deed niets liever

dan in archieven te zitten snuffelen. Reeds tijdens mijn humaniora heb ik de smaak van hem gekregen en sindsdien heb ik karrevrachten oude literatuur en manuscripten verslonden, dat mijn ogen er soms pijn van deden.»

— «Hebt U dan van Godelaine de redaktie overgenomen?»

— «Neen, neen! Godelaine bleef tot aan zijn dood in 1942 bij ons. De Zinnhovenaar Luc Indestege volgde hem op. Ik deed toen ondermeer het administratiewerk. Pas sinds 1952, toen Luc door andere taken geroepen werd, nam ik de redaktie over. Redaktie, administratie, abonnementen, alles rust praktisch op mijn schouders. Hoofdzak is dat ik het graag doe.»

— «Het tijdschrift beperkt zich tot Limburgse aangelegenheden?»

— «Ja, ieder artikel dat verschijnt handelt over Limburg. Over aktuele gebeurtenissen op kultureel gebied spreken we zo weinig mogelijk. Daarvoor zijn er de kranten. Wij willen ons volk haar eigen geschiedenis, kunst, folklore en archeologie leren kennen. Bijgevolg snuffelen we in alle publikaties die over het VERLEDEN van ons volk en provincie handelen.»

— «Hoeveel mensen werken aan het tijdschrift mee en hoe zit het met de prijs ervan?»

— «Een staf van 20 tot 25 competente mensen zorgen voor één of meerdere bijdragen per jaargang. Eens per jaar vergaderen wij bij Uw hoofdredakteur, senator Leynen, die zowel de mecenass is van het tijdschrift. De prijs voor zes nummers, het verschijnt tweemaandelijks, bedraagt 150 fr. Je krijgt dan zowat 300 blz. Limburgse kultureel van de bovenste plank toegestuurd. Wanneer je 250 fr. stort op P.C. 45.31.38, dat is de milne hoor, krijg je twee publikaties: tijdschrift en jaarboek.»

— «Over dat jaarboek wil je ons misschien wat meer vertellen?»

— «Eens per jaar geeft de Federatie van Geschied- en Oudheidkundige kringen Limburg een boek uit waarin meer uitgebreide studies over onze kultureel verschijnen.»

— «Zijn er heelwat geabonneerden?»

— «Ja, jongens, hoe het in godsnaam mogelijk is weet ik niet, maar slechts 850 mensen schijnen er interesse voor op te brengen. We doen nochtans ons best.»

Dan laat hij tot troost zijn donderende, sappige lach weerklinken, dat de boeken trillen in hun enge kasten.

EEN WELGEVULD LEVEN

Het kijkt wel ongelooftijk wanneer we U vertellen dat E.H. Remans buiten zijn terraarschap en zijn arbeid voor «Limburg» nog een heleboel dingen meer doet. Zesentwintig jaar is hij reeds uitgever van «Heidebloemke», een heemkundig tijdschrift van

Genk. Hij vult het bijna gans alleen. Alsof dat nog niet genoeg was geeft hij sinds 1953 reeksen lezingen uit over de werkzaamheden van G.O.S.S.U. (Geschied- en Oudheidkundige Studiekring St-Ursula Lanaken, waarvan hij de voorzitter is.)

Een beetje verlegen en met een klein hart vroegen we of hij ...zich met nog iets bezig hield. Hij lachte weer hartelijk, veerde uit zijn stoel, stak ondertussen zijn zoveelste sigaret aan en wierp een drietal boeken voor onze ogen. Drie studies van de hand van ...E.H. Remans: «Pastoor Lambert Aerts. Aanbidding van het Lam Gods», «Studie over pastoor Winters, de priesterdichter», en «Uit het verleden van het Loonse stadje Peer».

— «Professor, is het mogelijk dat ge zo tussendoor nog een ietsje vrije tijd vindt om een hobby uit te oefenen?»

— «Och God, zeker, ik ontspan me wel af en toe. Dan werk ik aan mijn archeologisch kluismuseum, waar we o.a. enkele zeer merkwaardige bodemvondsten bewaren met als hokvanger een merovingisch geraamte. Reizen doe ik graag. Het vreemde trekt me aan. Spanje is voor mij het mooiste land terwijl Konstantinopel volgens mijn smaak de meest boeiende stad is. Ik ben fotoliefhebber en tekenaar. Aan de hand van dia's geef ik na mijn reizen konferenties.»

LIMBURG KENNEN EN DOEN KENNEN

Wanneer we dit rijkgevulde leven overblijven valt het niet moeilijk een zeer vastomlijnd schema te vinden doorheen het terraarschap, publicatiewerk en hobby's van E.H. Remans: de Limburger zijn volk en kultureel leren kennen. We stelden dan ook een laatste en overkoepelende vraag aan onze boeiende gesprekspartner: «Werk is nu de bedoeling en de diepere zin van Uw ongenomen omvangrijk werk in dienst van ons Limburgs kultureel erfgoed?»

— «Toen heb hij zijn handen omhoog, zijn ogen werden klein van plezier en de rake definitie die uit zijn plosbare mond zouden vloeien. Als barsten van entoesiasme mogelijk was zou hij het gedaan hebben.»

— «Onze Limburgse jeugd moet haar gouv kennen, verleden zowel als heden! Is het niet beschamend dat we, wanneer een vreemdeling informeert naar onze kultureel, we daar met een mond vol tanden staan... verdekke! Bij onze intellektuelen en vooral lesgevers is er een schromelijk gebrek aan eigen streekkennis. Gans de geschiedenslussen moeten doorspekt zijn met regionale en lokale voorbeelden. Er bestaat toch zoiets als aanschouwelijk onderwijs meen ik, wel dan! Maar mijn lieve mens, men heeft onze streek toingeloe veel verwaarloosd. Wie denk je dat daar de schuld van is? Wijzelf! We kennen niks van onze eigen kultureel en dan maar minderwaardigheidskomplexen kweken en voeden. Neen! Zelf moeten we uit onze krammen schieten. Limburg leren kennen en doen kennen, de zaak openbaren in een lezenswaardige terminologie. Op de eerste plaats moet daarmee begonnen worden in het onderwijs. De huidige handboeken zijn leeg en wars van Limburg. Aan ons is het dit te veranderen. Dat en niets anders is de bedoeling van ons tijdschrift «Limburg» in het bijzonder en van gans mijn werk in het algemeen!»

We kunnen deze man slechts bewonderen en hem toewensen dat zijn werk begrepen en vooral gevolgd wordt. Op brede schaal moet het tijdschrift «Limburg» gelezen worden en verspreid in alle bibliotheken, scholen of organisaties met kultureel en edukatieve inslag. Dan pas krijgt het volle waarde.